

Тенденції банківської системи України

Роман Шпек

старший радник Альфа-Банку Україна

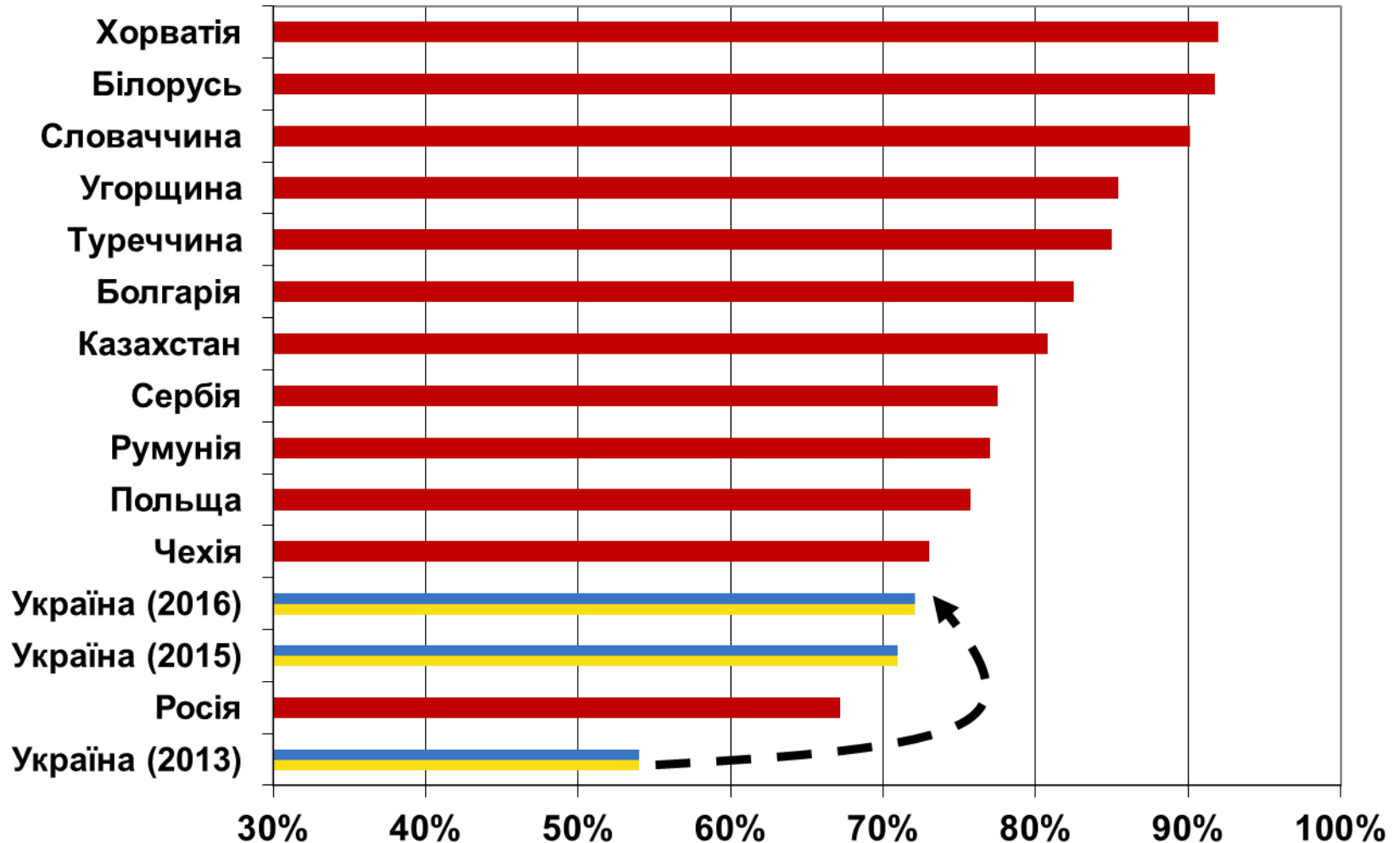
*Весняний діловий форум
Львів 27-28 квітня 2017 р.*

Ключові зміни у банківській системі за останні 3 роки

- **Очищення системи.** Банків стало удвічі менше: близько 90 проти 180. Цікаво, що серед виведених з ринку банків практично не було іноземного капіталу
- **Масштаби очищення.** На половину банків, які пішли з ринку, у 2013 році припадало 30% активів банківської системи
- **Визнання проблем.** Нова якість фінансової звітності, стрес-тести, новий підхід до пруденційного нагляду вивели на поверхню ті проблеми, про які раніше мало говорили публічно. Рівень офіційно визнаної проблемної заборгованості за кредитами збільшився до понад 30% кредитного портфелю банків
- **Безпрецедентні збитки.** Визнання втрат за безнадійними кредитами, доформування резервів, втрати у Криму та Донбасі та інші втрати призвели до збитків 286 млрд. грн. за підсумками 2014-2016 років
- **Консолідація ринку.** Частка топ-10 банків зросла з 54% до 72%. Для порівняння, у сусідніх країнах Центральної Європи цей показник консолідації становить 70-90%
- **Назад до державної монополії на фінанси?** Частка держави на банківському ринку перевищила 50%, що не має аналогів у Європі (із сусідніх країн тільки Росія та Білорусь мають таку високу частку держави на ринку)

Україна наблизилась до більш розвинених ринків регіону

Частка топ-10 банків на ринку

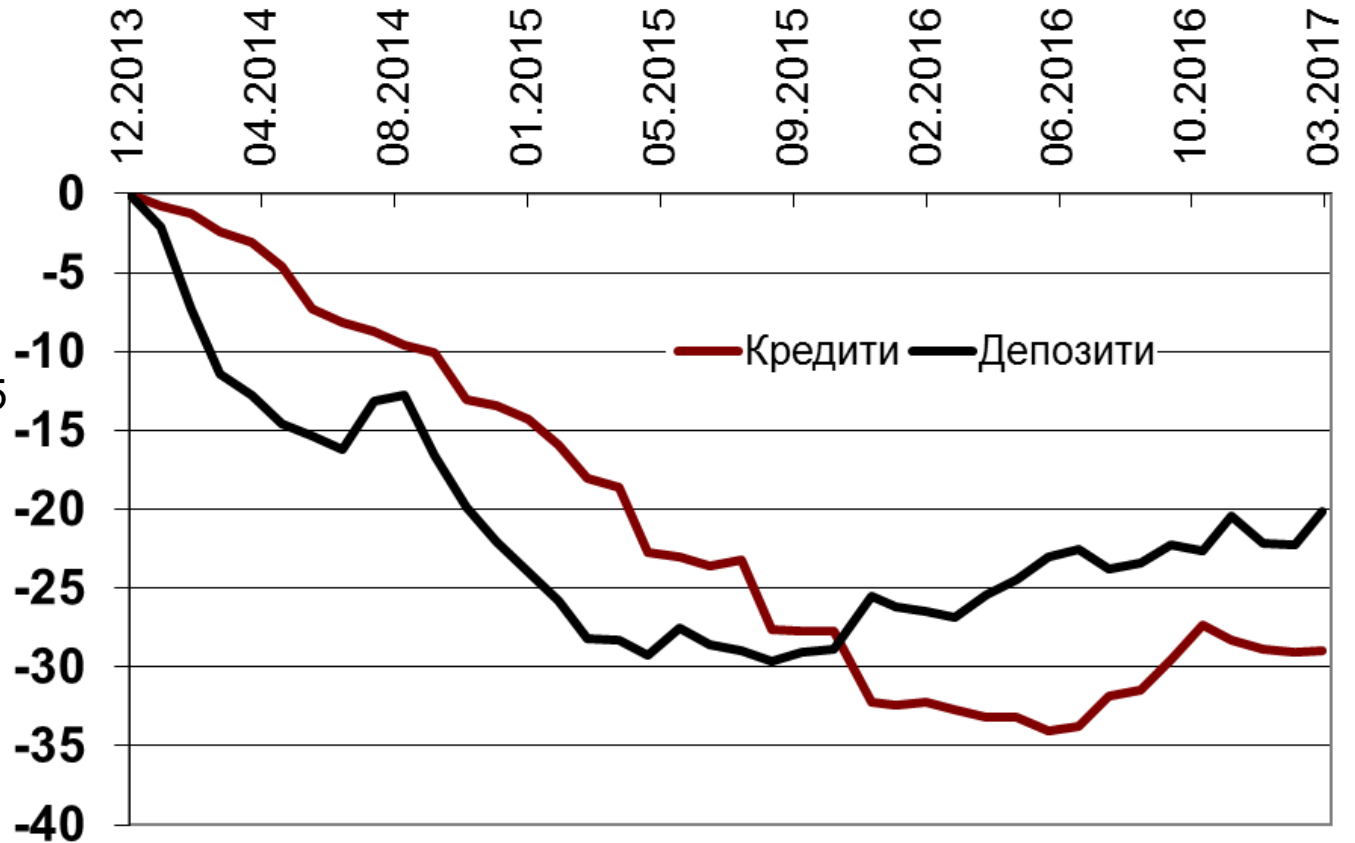

Депозити повертаються до банків

- Повернення депозитів до українських банків почалося наприкінці 2015 року
- Наразі депозитна база банківської системи на 20% нижча за кінець 2013 року (проте третину втрат у 2014 р. – першій половині 2015 р. вже компенсовано новими притоками)
- Скорочення кредитного портфелю також припинилося

Макроекономічні та ринкові передумови для відновлення кредитної активності посилюються

Обсяги банківської системи, % зміни* до грудня 2013 року

* зміна за вирахуванням курсового чинника

Джерела: НБУ, Альфа-Банк Україна

Передумови відновлення кредитування

- Держава не може штучно відродити кредитну активність. В умовах збереження збитковості державних банків такі спроби навіть загрожуватимуть державним фінансам та добробуту українців
- Ключовою передумовою відновлення кредитування є захист прав кредиторів. Великі обсяги збитків через непрацюючі кредити у банківській системі пов'язані із використанням недобросовісними позичальниками недоліків системи
- Тому українські банки не менш ніж всі інші українці зацікавлені у:
  - активізації виконання програми МВФ в частині вдосконалення законодавства про банкрутство, арешт коштів боржників і т.п.
  - судовій реформі
  - подоланні корупції
- Ключовий чинник розвитку банківського ринку – чесна конкуренція без преференцій окремим фінансовим установам
- Для розвитку іпотеки передусім потрібно компромісно вирішити питання кредитів до 2008 року (замість популістично заморозити його за кошт банків)

**2016 рік був зламом тенденції у бік відновлення ринку.
Банки виходять з кризи та готові кредитувати.
Масштаби залежать від вирішення окреслених вище проблем.**